

DE GROOTE HEIDE BIJ VENLO

Voor ons ligt een beschrijving van het natuurgebied de Groote Heide. Dat dit gebied er tegenwoordig zo goed bij ligt als uit de volgende artikelen zal blijken, is niet vanzelfsprekend. In 1945 eindigde, met het einde van de Tweede Wereldoorlog, ook het gebruik als militair vliegveld. Langs en op de kapot gebombardeerde of opgebroken startbanen begon van alles te groeien. Militairen gingen het gebied intensief gebruiken als oefenterrein. Bewoners van Venlo ontdekten de heide voor alle mogelijke vormen van recreatie. In een krant van destijds werd gesproken van 'allemansland'. In Venlo heerste woningnood, er moest dus veel gebouwd worden. Wat lag er in de jaren zestig voor de overheid meer voor de hand dan bouwen op de toch maar braak liggende heide? Aan weerszijden van de grens ontstond er onrust en verzet onder de bevolking over deze plannen. In Venlo leidde dit tot de oprichting van het Comité Grote Heide. Dit Comité heeft jaren lang actie gevoerd en de publiciteit gezocht om de Groote Heide te bewaren voor recreatie en natuur. Ook in de lokale pers kreeg het Comité grote aandacht. De overheid kreeg tenslotte meer oog voor andere waarden van de Groote Heide; de bouwplannen werden ingeruild voor natuur en recreatie. Nu heeft het gebied dan ook een bestemming die gericht is op behoud van de natuur. Het eerste idee voor beheer vinden we in een scriptie van G. van Beek. In het kader van "Stichting Mensen zonder Werk" heeft hij ook de eerste beheersmaatregelen uitgevoerd. Naderhand zijn er op initiatief van de Gemeente Venlo enige beheersvisies ontwikkeld, uitmondend in een door het gemeentebestuur goedgekeurd beheersplan. Het nu voorliggende themanummer van dit Maandblad is een uitvloeisel van een uitvoerige inventarisatie die zal dienen als uitgangspunt voor toekomstige monitoring van ontwikkelingen van fauna en flora.

J. Eenshuistra

L. van Beierenstraat 1, 5913 VM Venlo

Foto: Boena van Noorden

I N L E I D I N G

Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg werd opgericht in 1910. Van oudsher is de studie van de natuurlijke historie, te onderscheiden in plantkunde, dierkunde en geologie, de *raison d'être* van de vereniging. Deze gemeenschappelijke interesse is de oorzaak van een sterke band tussen de leden. Dat heeft te maken met de overweldigende uitgebreidheid van het studiegebied. Van gesteentevorming door vulkanisme in het tertiair tot parasitisme bij mieren, het is allemaal onderwerp van deze studie. Niemand kan dan ook in zijn eentje het gehele gebied overzien; daardoor is samenwerking en vooral uitwisseling van ervaringen en waarnemingen essentieel. Het Genootschap is dan ook een bloeiende vereniging.

De relatief grote afstanden in de provincie Limburg hebben er in het verleden toe geleid dat de leden zich organiseerden in lokale kringen. Afkeer van lange reistijden en de excentrieke ligging van de provinciehoofdstad - welke de zetel is van het Genootschap - leidden ertoe dat regionaal de leden elkaar opzochten in deze kringen. Daarbij zijn de activiteiten van de leden van deze kringen sterk gericht op de eigen omgeving.

Naast de kringen, waarin de leden dus geografisch georganiseerd zijn, kent het Genootschap een groot aantal studie- en werkgroepen, welke thematisch georiënteerd zijn. Als voorbeeld noemen wij slechts de Plantenstudiegroep; voor een volledig overzicht kan verwezen worden naar dit Maandblad op welks achteromslag een compleet overzicht prijkt.

Veelal zijn leden actief zowel in hun kring als in een - en vaak zelfs meerdere - van de studie- en werkgroepen. Dat leidt tot kruisbestuiving, zowel geografisch als thematisch. Bijzondere ontwikkelingen, van waarnemingen van zeldzame vogels tot ongerustheid over de ruimtelijke ordening, zijn dan ook vaak dezelfde dag al bekend aan de andere kant van de provincie.

Bij het vastleggen van de resultaten van onderzoek door de leden speelt het eerder genoemde Natuurhistorisch Maandblad een prominente rol. Een deel van het onderzoek naar vogels wordt gepubliceerd in het eveneens door het Genootschap uitgegeven tijdschrift *Limburgse Vogels*. Beide tijdschriften worden gerefereerd in periodieken als *Current Contents* en *Biological*